

3.5.1.1. Cele badania

Celem głównym badania był *monitoring współpracy urzędów gminnych oraz starostw powiatowych województwa pomorskiego z organizacjami pozarządowymi*. Ankieta internetowa była skierowana do przedstawicieli organizacji pozarządowych. Badanie zostało przeprowadzone w terminie 04.04 -14.04.2017r. i miało na celu przede wszystkim przyjrzenie się sytuacji zastanej w województwie, oraz współpracy pomiędzy samorządami a trzecim sektorem. Zależało nam na zebraniu danych, aktualizacji posiadanych informacji z zakresu tej współpracy.

3.5.1.2. Hipotezy badawcze

1. Zbyt małą liczbą pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w województwie pomorskim na poziomie gminnym i powiatowym.
2. Niewystarczające obszary współpracy pomiędzy JST, a pomorskimi organizacjami pozarządowymi.
3. Niewielki udział organizacji pozarządowych w tworzeniu i konsultacji projektów dotyczących polityk publicznych.

3.5.1.3. Metody i techniki badawcze

Z uwagi na tematykę badania do realizacji celów badawczych, zdecydowano się wykorzystać, kwestionariusz ankiety internetowej. Ankieta charakteryzowała się wysokim stopniem standaryzacji, obejmowała 24 pytania (głównie zamknięte).

3.5.1.4 Przebieg realizacji badania

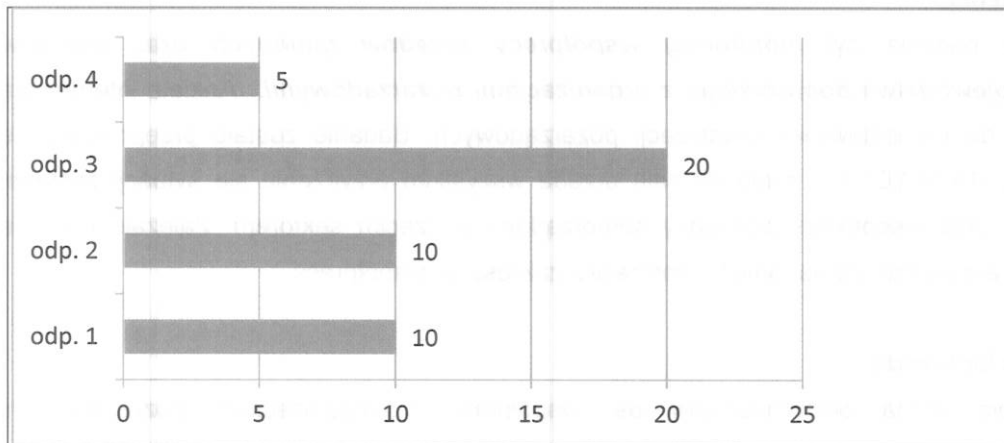
Próba badawcza nie miała charakteru reprezentatywnego. Adresatem badania byli przedstawiciele pomorskich organizacji pozarządowych. Zaproszenia do wzięcia udziału w badaniach były rozsyłane poprzez Pomorską Radę Działalności Pożytku Publicznego, Pomorską Radę Organizacji Pozarządowych. Badanie zostało przeprowadzone w terminie 04.04 -14.04.2017r. Otrzymano 43 odpowiedzi.

3.5.1.5 Charakterystyka badanej próby

W badaniu udział wzięło 43 przedstawicieli pomorskich organizacji pozarządowych. Ostatecznie w próbie badawczej w większości znaleźli się przedstawiciele trzeciego sektora, których głównym terenem działalności jest gmina – 42,9% ankietowanych (18 odpowiedzi). Działalność na terenie powiatu zaznaczyło 35,7 % respondentów (15 odpowiedzi.), na terenie województwa 26,2% ankietowanych (11 odpowiedzi), a na terenie całego kraju 19% ankietowanych (8 odpowiedzi).

SPRAWY ORGANIZACYJNE

W ankiecie zapytaliśmy respondentów kto w JST (gminie, powiecie) jest odpowiedzialny za współpracę z organizacjami pozarządowymi. Wykres nr 1

Wykres nr 1

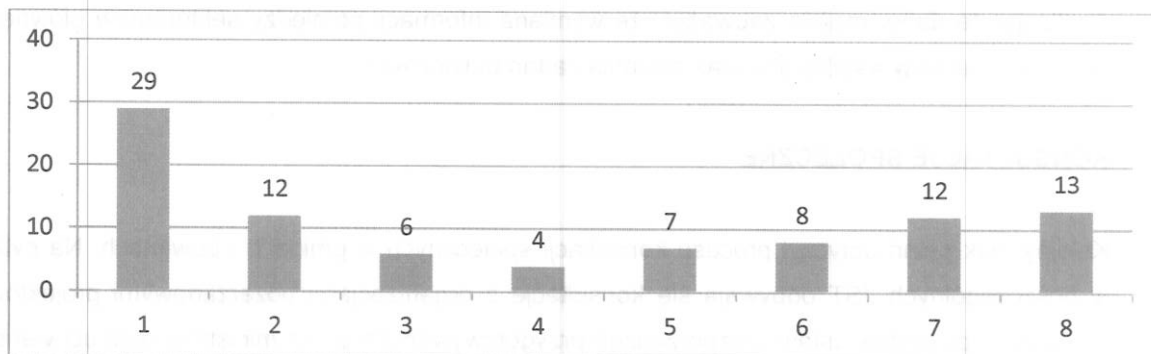
- Odpowiedź 1 – pełnomocnik (burmistrza, wójta, zarządu powiatu) ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi – 10 odpowiedzi
- Odpowiedź 2 - Osoba zatrudniona na odrębnym stanowisku ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi - 10 odpowiedzi
- Odpowiedź 3 – osoba która w swoim zakresie obowiązków ma współpracę z organizacjami pozarządowymi – 20 odpowiedzi
- Odpowiedź 4 – nie ma specjalnej komórki ani osoby ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi –5 odpowiedzi

Jak wynika z ilości udzielonych odpowiedzi na to pytanie niektórzy respondenci zaznaczyli więcej niż jedną odpowiedź. Można domniemać, że odpowiedź 1 i 2 została w trzech przypadkach potraktowana jako jedna. Podobnie jak w ankiecie skierowanej do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego najczęściej zaznaczaną odpowiedzią, była odpowiedź nr 3: „osoba która w swoim zakresie obowiązków ma współpracę z organizacjami pozarządowymi”.

INFORMOWANIE

Zapytaliśmy respondentów w jaki sposób w ich JST realizowana jest wymiana informacji pomiędzy administracją a sektorem pozarządowym. (Wykres nr 2). Ankietowani mieli do wyboru kilka odpowiedzi:

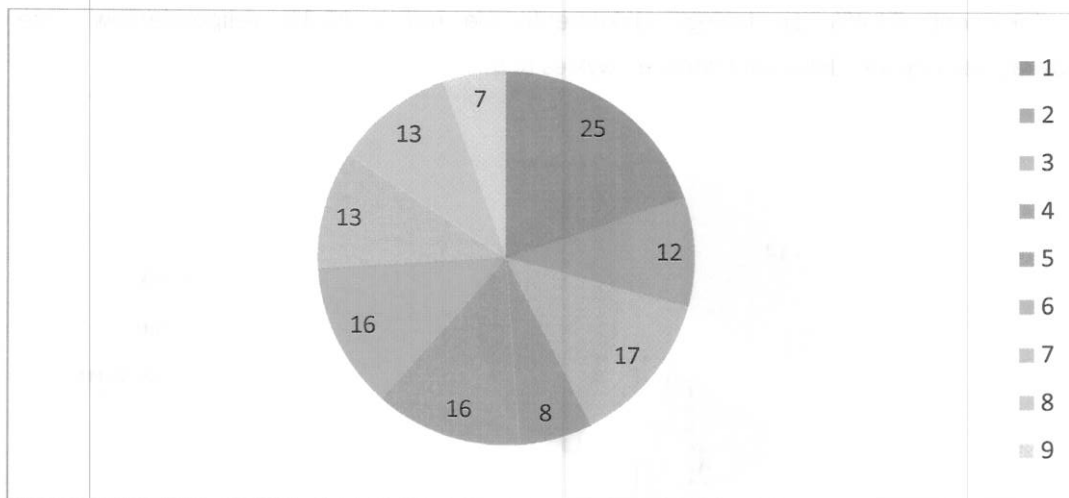
1. Ogólna strona internetowa urzędu (28,6% odpowiedzi)
2. Podstrona internetowa dla organizacji pozarządowych(69%)
3. Publikacje, wydawnictwa, biuletyn (14,35%)
4. Specjalnie powołana komórka do organizowania kontaktów z trzecim sektorem (9,5%)
5. Za pośrednictwem Rady Działalności Pożytku Publicznego (16,7%)
6. Za pośrednictwem Rady Organizacji Pozarządowych(19%)
7. Wysyłka listów tradycyjną pocztą (28,6%)
8. Inne (31%)

(Wykres nr 2).

Kolejne pytanie dotyczyło jakiego typu informacje najczęściej JST przekazują organizacjom pozarządowym na ich terenie. wykres nr 3. Respondenci odpowiadali następująco:

1. o planowanych kierunkach działalności oraz zadaniach realizowanych przez organy administracji publicznej i organizacje pozarządowe (59,5% odpowiedzi)
2. o aktach normatywnych dotyczących sfery pożytku publicznego (28,6%)
3. o istnieniu dostępnych źródeł finansowania, zwłaszcza pochodzących z innych źródeł publicznych, sektora prywatnego, funduszy celowych i prywatnych fundacji (40,5%)
4. o zasadach przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego (19%)
5. o organizowanych przez JST szkoleniach podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych (38,1%)
6. o szkoleniach i publikacjach oferowanych przez inne podmioty dla organizacji pozarządowych (38,1%)
7. bazy danych zawierające wykaz organizacji pozarządowych działających na Państwa terenie oraz realizujących zadania publiczne (31%)
8. dotyczące popularyzacji działalności organizacji pozarządowych (31%)
9. inne (16,7%)

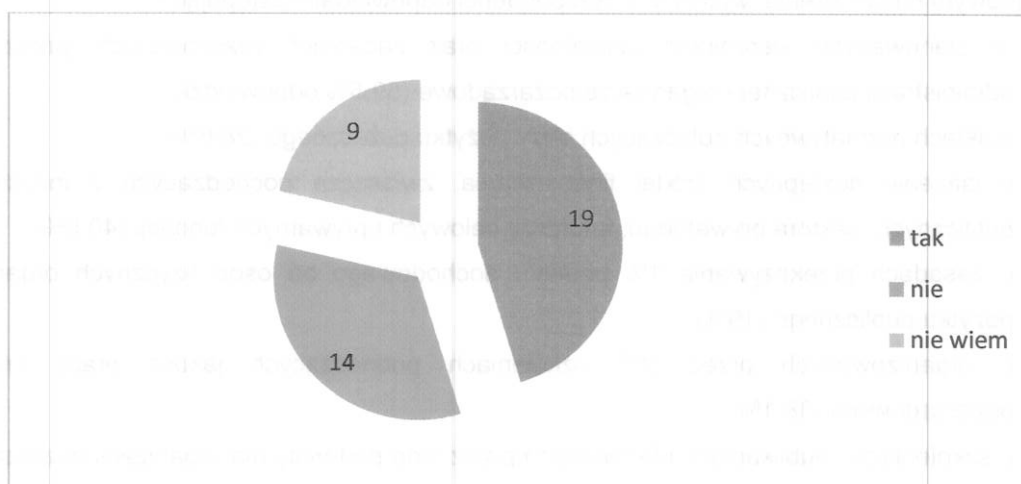

wykres nr 3

Analizując te dane, można zauważyć, że wymiana informacji pomiędzy sektorami w głównej mierze dotyczy kierunków współpracy oraz zlecenia zadań publicznych.

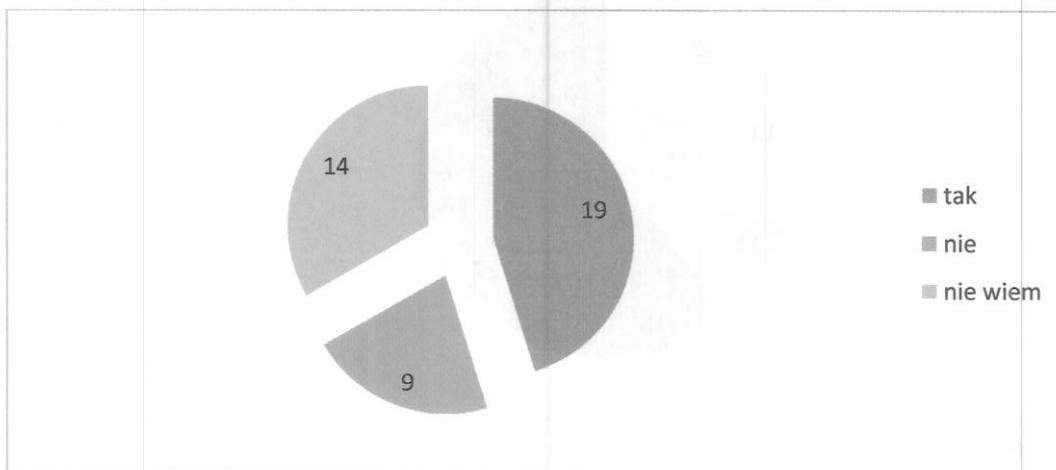
KONSULTACJE SPOŁECZNE

Kolejny blok pytań dotyczył procesu konsultacji społecznych w gminach i powiatach. Na pytanie czy w poszczególnych JST odbywają się konsultacje z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawnych (projektów ustaw i rozporządzeń przygotowywanych przez ministrów oraz uchwał organów stanowiących) respondenci odpowiedzieli następująco: Wykres nr 4. Ponad 45% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź tak, 33,3%; odpowiedź, że nie, natomiast ponad 21% respondentów nie wiedziało czy takie konsultacje się odbywają. Wykres nr 4.

wykres nr 4

Bardzo ważnym dokumentem w procesie konsultacji społecznych jest uchwała mówiąca o szczegółowym sposobie konsultowania aktów prawa miejscowego z Radami Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi. 19% ankietowanych zadeklarowało, że w ich JST jest taki dokument, 21,4%, że takiego dokumentu nie ma a 33,3% respondentów nie potrafiła odpowiedzieć czy taki dokument istnieje. wykres nr 5.

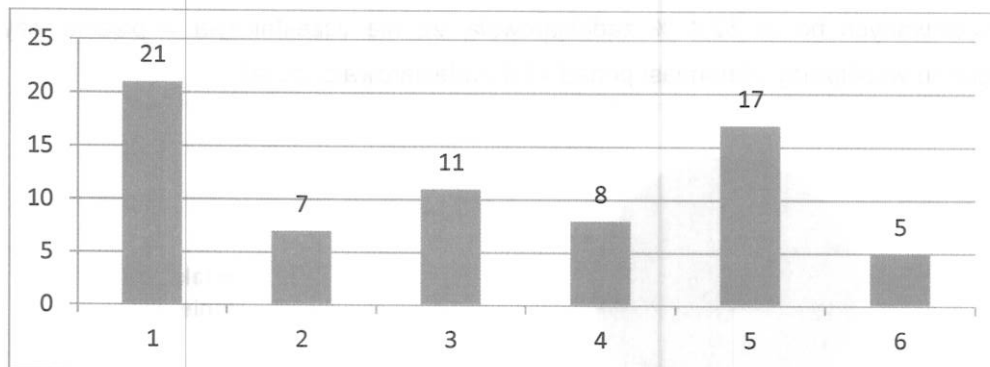
wykres nr 5.

Można zatem wnioskować, że przedstawiciele organizacji pozarządowych są niedoinformowani w tym zakresie.

Konsultacje społeczne można prowadzić w różny sposób. Najczęściej są one prowadzone w formie:

1. Opiniowania dokumentu za pośrednictwem formularza konsultacyjnego (50% odpowiedzi)
2. Opiniowania dokumentu przez zespoły robocze/interdyscyplinarne/doradcze i inne (16,7%)
3. Opiniowania dokumentu przez Radę Działalności Pożytku Publicznego (26,2%)
4. Opiniowania dokumentu przez Radę Organizacji Pozarządowych (19%)
5. Spotkań konsultacyjnych (10,5%)
6. Inne formy (11,9%)

Odpowiedzi ankietowanych dodatkowo przedstawia poniższy wykres nr 6

wykres nr 6

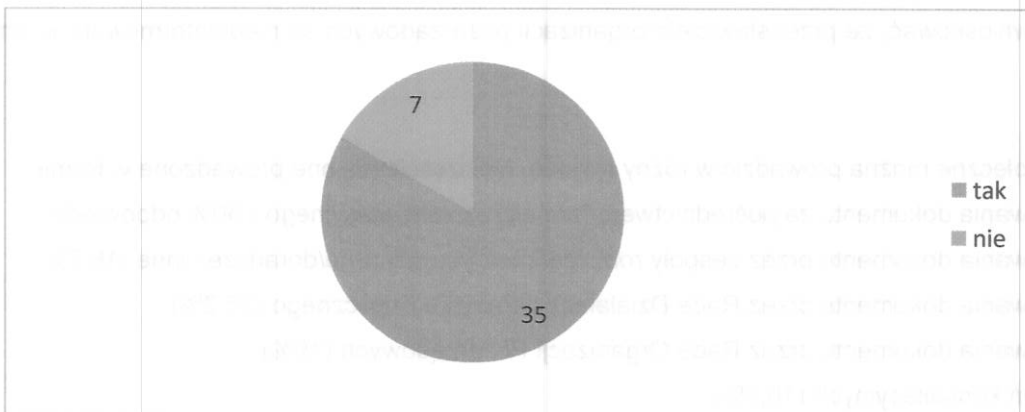
Różnorodne formy konsultacji społecznych świadczą o wysokim poziomie przeprowadzania całego procesu konsultacji społecznych w naszym województwie.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych, którzy brali udział w badaniu w 57,1% są przekonani, że Rada Działalności Pożytku Publicznego nie działa przy ich gminnej, czy powiatowej jednostce samorządu terytorialnego. Natomiast jako najczęściej znane działania Rady ankietowani wskazują konsultacje programów współpracy.

ROCZNY PROGRAM WSPÓLPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

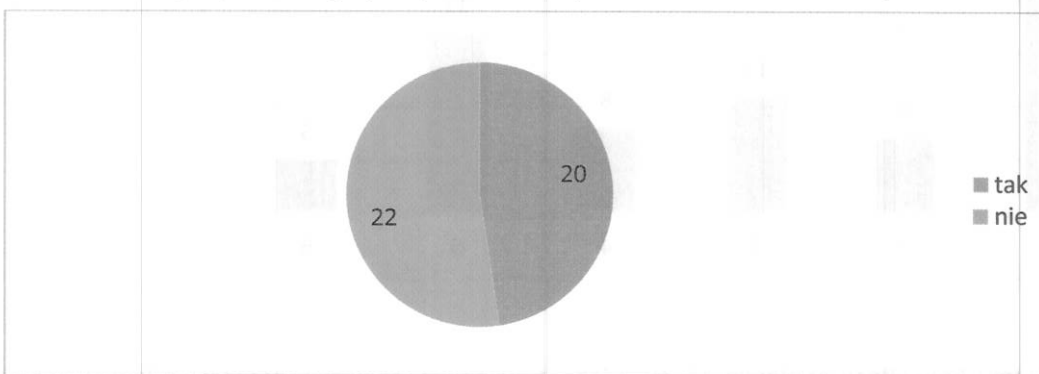
Niezwykle ważnym elementem kreowania współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a samorządem jest „program współpracy”.

Zapytaliśmy ankietowanych czy w 2016 roku jednostka administracyjna z terenu ich działania uchwaliła program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2017. W ponad 83% przypadkach respondenci odpowiedzieli, że „tak” (35 odpowiedzi), a 17%, że „nie” (7 odpowiedzi) Wykres nr 7.

Wykres nr7.

Zapytaliśmy respondentów, czy uczestniczyli w wpisaniu/konsultowaniu programów współpracy. Ponad połowa ankietowanych bo aż 52,4 % zadeklarowała, że nie uczestniczyła w pisaniu, czy konsultowaniu programu współpracy. Natomiast ponad 47% zadeklarowało, że tak.

Wykres nr 8

Ci którzy uczestniczyli w konsultacjach wymienili poniższe ich formy:

- *pisemne uwagi i propozycje zmian*
- *RDPP*
- *przedstawienie swoich uwag i propozycji do programu podczas spotkania i e-mailowo*
- *konsultacje*
- *spotkanie konsultacyjne,*
- *udział w dyskusji*
- *konsultacje w formie głosu*
- *konsultacje podczas spotkania, po uprzednim otrzymaniu dokumentu w formie elektronicznej konsultacji*
- *spotkania z Organizacjami Pozarządowymi*
- *złożonego pisma*
- *ciało doradcze i opiniotwórcze*
- *organizator spotkań konsultacyjnych dla organizacji, opracowanie formularza konsultacyjnego, negocjacje*
- *urząd jest autorem dokumentu*
- *udział w spotkaniach organizowanych przez Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku; przygotowywanie informacji do programu z obszaru działania MOPR.*
- *spotkania konsultacyjne z pełn. ds. NGO w UM Sopot, pisemne uwagi do Programu*
- *mail*

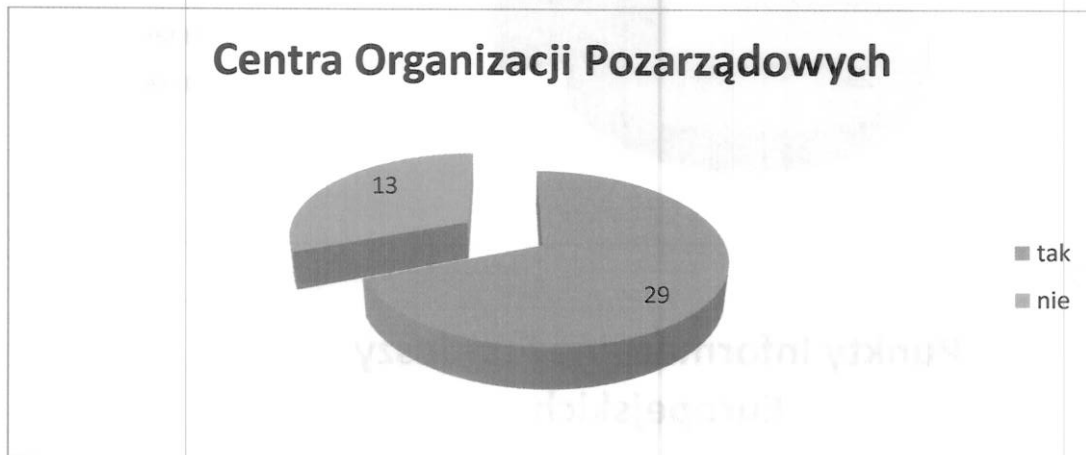
Natomiast Ci którzy nie brali udziału w konsultacjach podawali poniższe przyczyny:

- *brak czasu*
- *program został uchwalony w 2014 roku na lata 2014-2020*
- *ponieważ wszystkie interesujące nas zmiany zostały uwzględnione w poprzednich latach.*

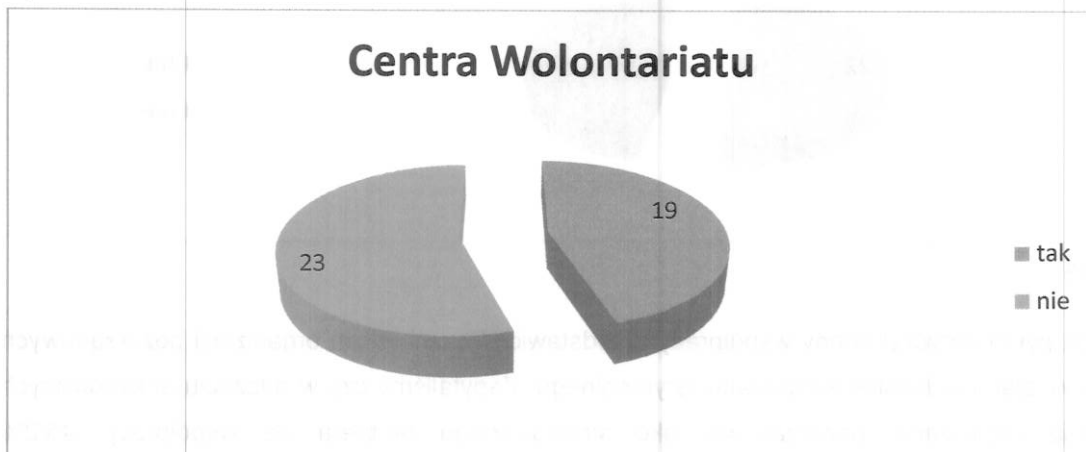
- ponieważ wszystko jest ustalone z góry
- nie mieliśmy takiej potrzeby
- nie mieliśmy w organizacji osoby chętnej do uczestnictwa.
- nie wiemy
- nie byłem zaproszony
- konsultacje dotyczyły grantów na 2017 rok a my nie korzystamy ze wsparcia finansowego
- nie otrzymaliśmy informacji o możliwości uczestnictwa w konsultacjach programu współpracy
- nie było nam nic wiadomo o takich konsultacjach jak i uchwałach
- brak informacji
- brak współpracy JST z NGO

SYSTEM WSPARCIA DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

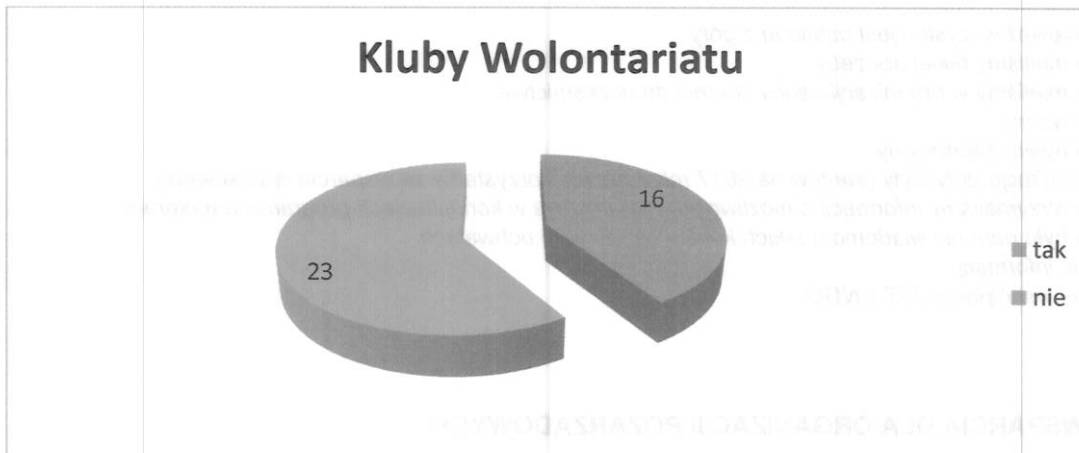
Zapytaliśmy ankietowanych przedstawicieli organizacji pozarządowych o działające na ich terenie, Centra Organizacji Pozarządowych, Centra Wolontariatu, Kluby Wolontariatu, Inkubatory Społeczne oraz Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich. Respondenci mieli odpowiedzieć, czy dana forma wsparcia jest, czy jej nie ma na terenie gminy, powiatu. Poniżej przedstawiamy odpowiedzi ankietowanych w formie wykresów od nr – 9 do nr 13.

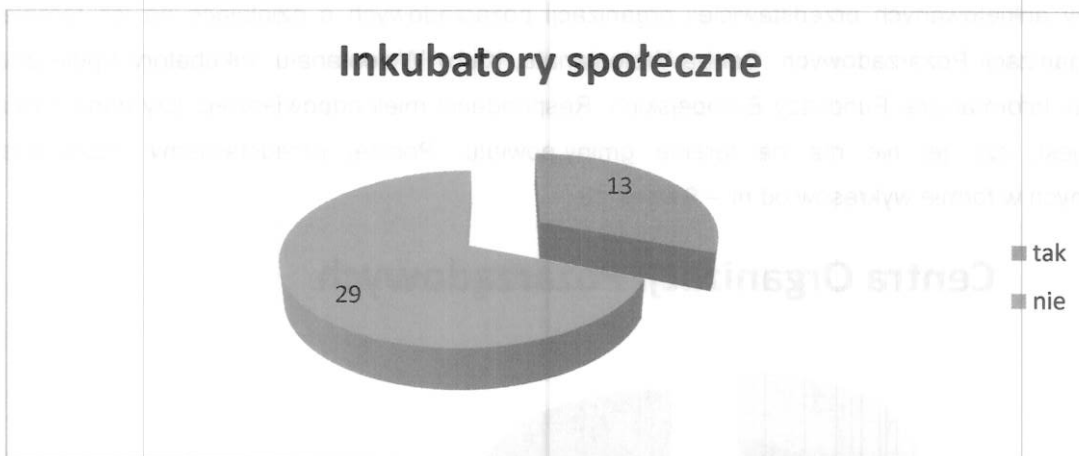
Wykres nr 9

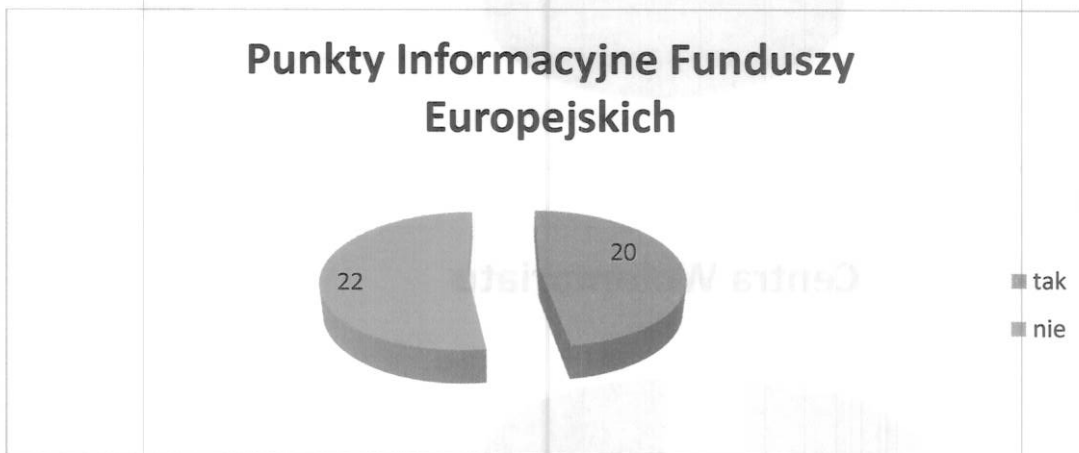
wykres nr 10

Wykres 11

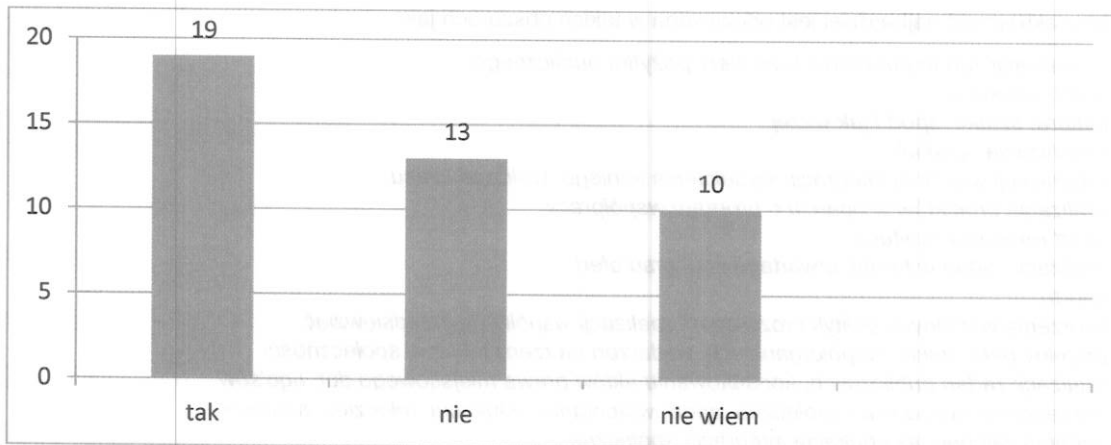
Wykres nr 12

Wykres nr 13

Ostatni blok pytań dotyczył oceny współpracy przedstawicieli pomorskich organizacji pozarządowych z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego. Zapytaliśmy czy w odczuciu ankieterowanych JST traktują organizacje pozarządowe jako strategicznego partnera we współpracy. 45,2% ankieterowanych odpowiedziało, że tak, 31 % odpowiedziało, że nie. 23,3% respondentów nie umiało odpowiedzieć na to pytanie.

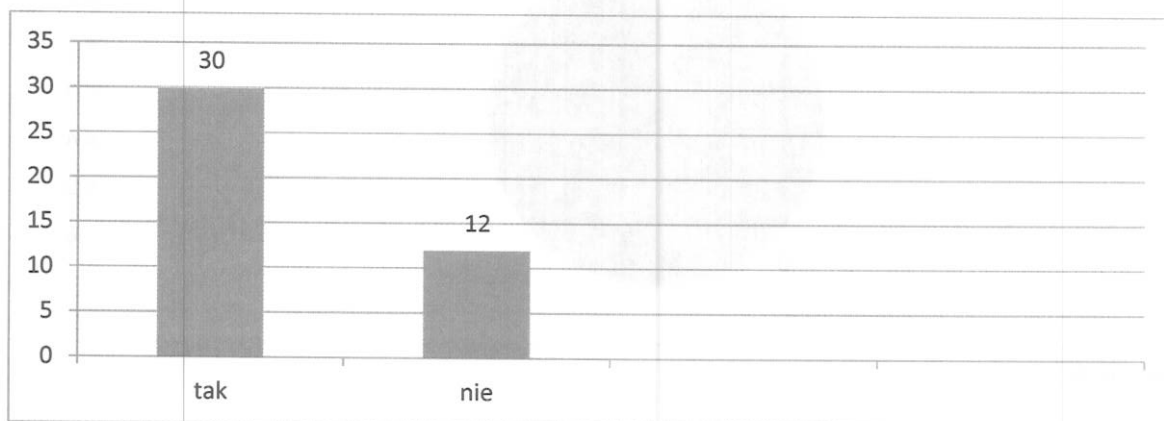

Wykres nr 14

Głównymi obszarami współpracy w których przedstawiciele organizacji pozarządowych czują się partnerami dla JST są:

- powierzenie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację,
- organizacja imprez kulturalnych, działania na rzecz społeczności lokalnej
- w zakresie realizacji zadań publicznych określonych w programie współpracy
- realizacji zadań gminy - kultura, sport, osoby niepełnosprawne, seniorzy itp.
- w zakresie rozwoju społecznego.
- powierzanie realizacji zadań własnych gminy w zakresie kultury
- branie pod uwagę potrzeb organizacji, dotowanie wielu projektów, organizacja targów organizacji pozarządowych
- podczas realizacji projektów w partnerstwie.
- organizowaniu imprez plenerowych i sportowych
- w zakresie konsultacji kierunków działań, współorganizatora wydarzeń dla NGO
- realizacja zadań publicznych i promocja jst
- ludzi starszych
- realizacja wspólnych wydarzeń i projektów
- w tworzeniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, modeli, programów, realizacji partnerskich projektów.
- ale zależy to od zasięgu działania organizacji oraz liczności grupy zainteresowanych w Gdyni
- granty, konsultacje

Zapytaliśmy również czy odczuwalna jest aktywność pomorskich organizacji pozarządowych w dążeniu do współpracy z ich gminą czy powiatem. Ponad 71% respondentów odpowiedziało na to pytanie „tak” tylko niespełna 29%, że „nie”. Wykres nr 15

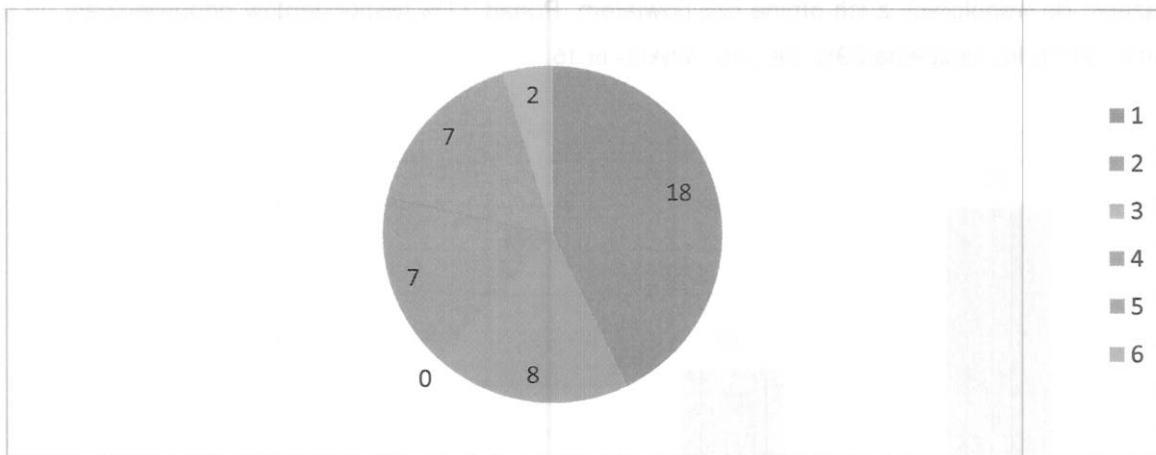
Wykres nr 15

Wspomniana aktywność najbardziej jest odczuwana w takich obszarach jak:

- w realizacji zadań publicznych ze sfery pożytku publicznego
- sport, edukacja
- kultura, sztuka, sport i jak wyżej
- organizacja spotkań,
- organizacji wspólnej integracji, wypełnienia letniego, wolnego czasu
- realizacja projektów w oparciu o program współpracy
- sport rekreacja i kultura
- realizacji zadań w formie otwartego konkursu ofert
- sportu
- tworzenia wspólnych polityk i rozwiązań, realizacji wspólnych przedsięwzięć
- projekty partnerskie, współorganizacja wydarzeń na rzecz lokalnej społeczności
- realizacji zadań publicznych, konsultowaniu aktów prawa miejscowego dot. NGO'sów
- reintegracja zawodowa i społeczna, sport, wolontariat, edukacja, młodzież, seniorzy
- zadania zlecone jak edukacja integracja społeczna
- szczególnie w dążeniu do konsultacji, rozmowy. Trudno jednak ją osiągnąć jeśli prezydent jest cały czas niedostępny.
- realizacja zadań publicznych i promocja jst
- dzielnic
- kultury, sportu, ochrony zdrowia i edukacji
- finansowania i promowania podejmowanych działań przez organizacje.
- w Sopocie mała w skali zarejestrowanych NGO, ale te które działają wokół sopockiego ROP wykazują aktywność i chęć realizacji wielu ciekawych projektów.
- całe spektrum
- widać efekty funduszu obywatelskiego na rzecz dzielnic Gdańska

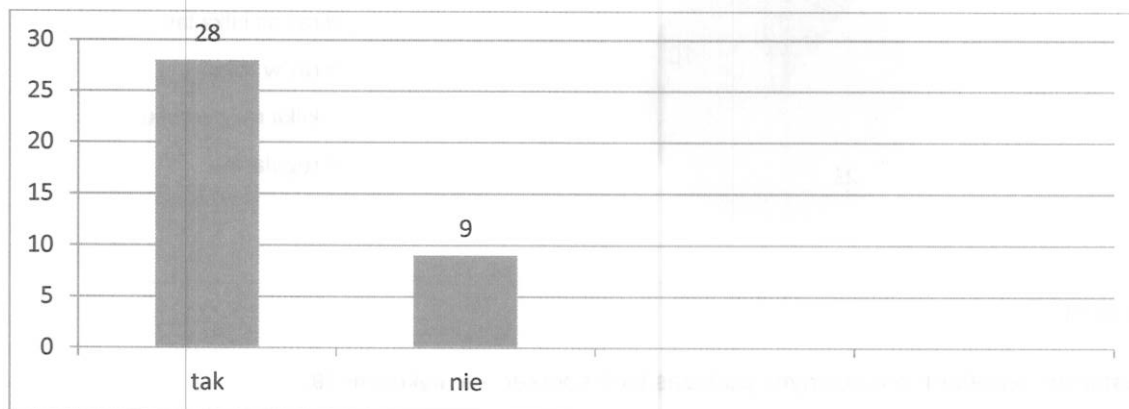
Ankietowani przedstawiciele organizacji pozarządowych mieli również wskazać potencjał trzeciego sektora, który jest szczególnie cenny dla rozwoju ich powiatu, gminy i całego regionu. Zakres wskazanego potencjału przedstawia wykres nr 16.

1. Umiejętności rozpoznawania potrzeb społeczności lokalnych (42,9% odpowiedzi)
2. Umiejętności animacyjne i aktywizujące (19%)
3. Możliwości kooperacyjne (brak takiej odpowiedzi)
4. Pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych (16,7%)
5. Możliwości konsultacyjne (16,7%)
6. Inne (4,8%)

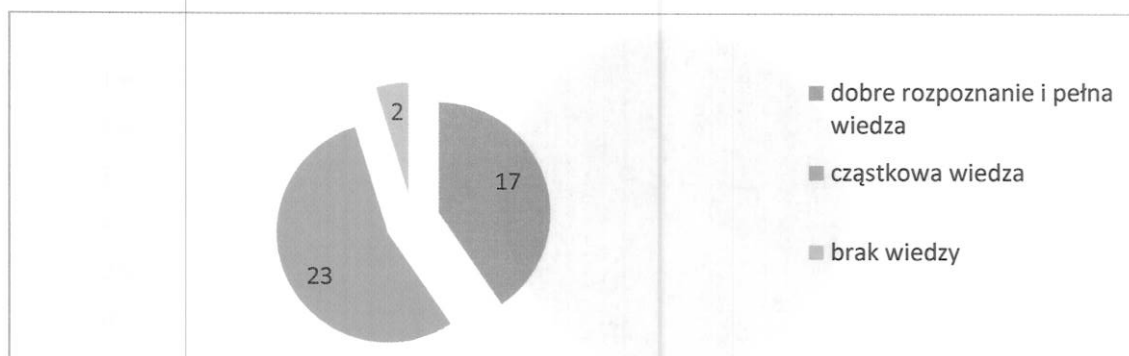

wykres nr 16.

Zapytaliśmy również przedstawicieli organizacji pozarządowych czy według nich gmina, powiat widzą szansę na rozwój regionu, powiatu, gminy dzięki funduszom pozyskiwanym przez trzeci sektor. 66,7% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „tak”, a 21,4% badanych zaznaczyło odpowiedź „nie”. Wykres nr 17.

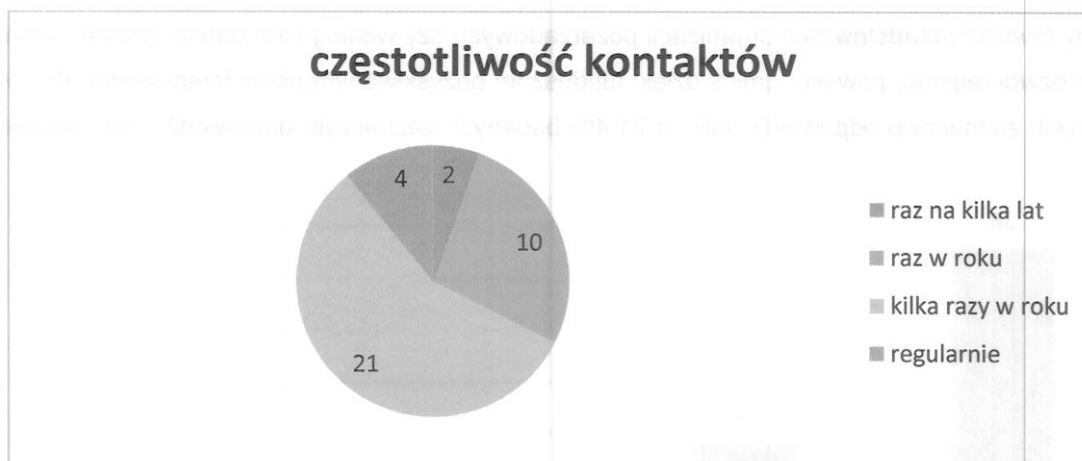

Spytaliśmy ankietowanych jak oceniają stan wiedzy jednostek samorządu terytorialnego o działających lokalnie organizacjach (o ilość podmiotów, obszarów ich aktywności oraz posiadanego potencjału). Większość ankietowanych uważa, że przedstawiciele JST posiadają częściową wiedzę 54,8% respondentów. 40,5% ankietowanych uważa, że ich wiedza jest pełna, a 4,8% badanych krytycznie ocenia stan wiedzy JST. Wykres nr 17.

Wykres nr 17

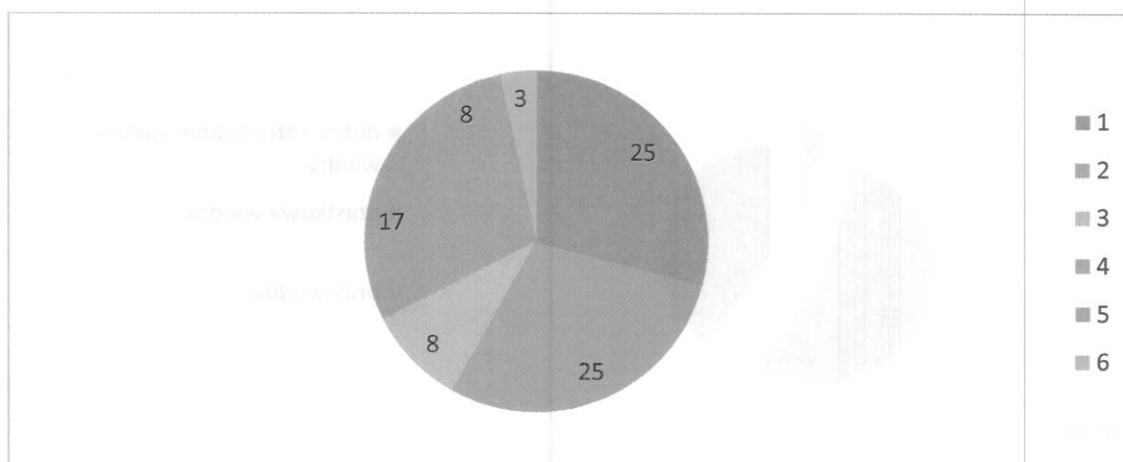
Ostatnie pytania dotyczyły częstotliwości spotkań przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz tematów, które są poruszane w dyskusjach. Zdecydowana większość ankietowanych zadeklarowała, że spotyka się z przedstawicielami JST. Tak odpowiedziało 83,3% respondentów, a tylko 16,7% zadeklarowało, że nie spotyka się z JST. Z uzyskanych odpowiedzi w ankiecie można wywnioskować, że przedstawiciele organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego mają regularny kontakt, kilka razy w roku. Takie kontakty zadeklarowało 56,8% respondentów. Kontakty regularne zadeklarowało 10,8% ankietowanych, „raz w roku” zadeklarowało 27% respondentów. Tylko dwie osoby zdefiniowały swoje kontakty jako sporadyczne, raz na kilka lat. Wykres nr 18.

Wykres nr 18.

Najczęstszymi tematami poruszonymi podczas tych spotkań są: wykres nr 19.

1. Informacja i kwestie organizacyjne dotyczące bieżącej współpracy -71,4% odpowiedzi
2. Konkursy grantowe i współpraca finansowa -71,4% odpowiedzi
3. Kwestie problemowe i zaistniałe konflikty – 22,9% odpowiedzi
4. Plany rozwoju współpracy -48,6% odpowiedzi
5. Kwestie rozwiązań systemowych – 22,9% odpowiedzi
6. inne – 18,6% odpowiedzi

Wykres nr 19

Odpowiedzi przedstawicieli organizacji pozarządowych pokrywają się z odpowiedziami przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. Należy jednak zaznaczyć, że nie jest to pełny obraz istniejącej współpracy ze względu na zbyt małą ilość podmiotów, które wzięło udział w badaniu. Ponadto zebrane informacje są oparte o wiedzę osób uzupełniających ankietę, która może być niepełna. Zebrany materiał na pewno stanowi bardzo dobry początek do stworzenia aktualnego obrazu istniejącej współpracy, czy wykazu miejsc wsparcia dla organizacji pozarządowych w naszym województwie. Uzyskane w wyniku badania informacje na pewno wymagają dalszej analizy, pogłębionych badań czy wywiadów indywidualnych, aby w pełni móc ocenić poziom współpracy JST i organizacji pozarządowych na poziomie gminnym i powiatowym w województwie pomorskim.